

23 MINUTTER TIL STILLHETEN

Av Thorbjørn Bratt

Farvel til Selbusjøen. Foto: Thorbjørn Bratt

Det ble ikke noen hyttetur denne helgen. En lang vinters oppsamlede drømmer om sommer og fjell kunne, på tross av intens planlegging, ikke realiseres der og da. Pokker også! Midt i juni, og midt i en nordisk sommer som er så alt for kort. Når man har passert de femti blir man grådig på tid og naturopplevelser. Året snurrer fortere og fortere rundt – troen på at man har en uendelighet av fjell-opplevelser og utsikter foran seg begynner etter hvert å blekne.

Hva gjør man så? Skal man rydde i kjelleren, reparere en sykkel eller spasere rundt Brattøra? Nei, det får da være grenser! Fortsatt er det forsommer, midt i juni og jomfruelig vakkert i naturen. Fredag kveld tar jeg derfor

beslutningen: Det er tid for å utforske de nære ting. Møte sommeren i de områdene jeg vanligvis bare bruker med ski på beina. Gå en lang tur og bli dyktig sliten. Finne stillheten i de naturområdene som ligger like i utkanten av byen, og som gjør at storbyen Trondheim er like mye "naturhovedstad" som "teknologi-hovedstad".

Det er duskregn lørdag morgen. En velvillig ektefelle har kjørt meg opp gjennom Klæbu til Brøttem. Det tok 23 minutter hjemmefra til Selbusjøens bredd der bomveien opp til Gjenvollhytta starter. Hun returnerer mens jeg rusler nordover langs veien. En ganske vanlig lørdag i trøndersk kulturlandskap. Bare fuglesangen bryter morgenstillheten mens den store sjøen ligger blank og stille.

Nyfødt elgkalv

Oppunder Gjenvollhytta gir regnet seg og det klarer opp. Jeg snur meg og kaster et siste blikk over sjøen før jeg passerer hytta og går nordover over myrene og mot skogkanten opp mot Gullsiberget. Du all verden hvor annerledes det er nå i forhold til da jeg var her sist i april, på ski! Det bruser i bekker og lyser blått og blankt fra myrpyttene, blomster og farger over alt, og glenner og åpninger i skogen er omkranset av den gamle blandingsskogen av spredtvoksende furu og gran som preger landskapet i disse områdene. Pusten går tungt, for det er jevn oppoverbakke og lenge siden mange skisøndager holdt en akseptabel form ved like. Vindjakka havner etter hvert i sekken, for nå er det lenger på dag og solen har tittet frem. Ikke et menneske er det å se eller møte. Jeg nyter ensomheten og stillheten der jeg rusler – fortsatt bare noen kilometer fra storbyen Trondheim. For et privilegium!

Litt lenger opp i lia setter jeg meg på et rotvelt og tar en pust. Mens jeg sitter der og ser ut over en liten glenne i skogen ser jeg plutselig en elgku komme langsomt gående i skogkanten. Og like bak kommer kalven, årets kalv. Den kan ikke være mange dagene gammel der den stolprer på tynne ben bak moren. Kua snur seg i ett sett og ser til at kalven henger med. Så forsvinner de inn i skogen igjen. Jeg sitter stille en lang stund og går så i en stor bue rundt stedet der elgene forsvant. En elgku med nyfødt kalv er som kjent ikke å spøke med.

Lenger opp, like oppunder toppen av ryggen inn mot Gullsiberget, møter jeg noe som langt fra gir den samme glede som møtet med skogens konge. Et stort antall spor av terrenggående motorsykler viser at heller ikke dette området er forskånet for dette moderne uvesenet. Hva er det som gjør at folk kjøper dyre kjøretøy for å frese gjennom utmarka? Kan ikke folk som liker motorsport og fart holde seg på vei og bane, og la friområdene være i fred?

Oppunder toppen av Gullsiberget møtte jeg på disse sårene i terrenget etter motorsykkell. Foto: Thorbjørn Bratt

Intet smaker så godt som nykokt markakaffe. Foto: Thorbjørn Bratt

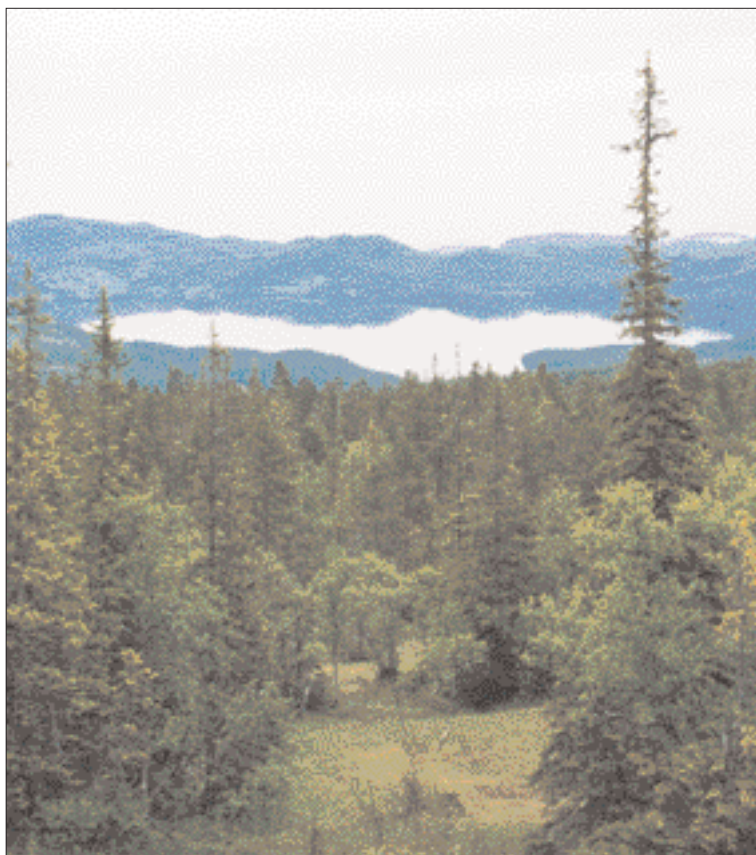
Nykokt markakaffe

Nå kjenner jeg at det er tid for rast og matpakke. Helt nede ved en bekk lager jeg meg et lite bål og henger svartkjelen over. Jada, jeg vet at åpen ild i juni er forbudt. Men skogbunnen er våt etter dager med regn, og jeg slukker grundig etter meg når kaffen er klar. Både lukten og synet av bålet gir en ekstra dimensjon til turen, og intet smaker så godt som nykokt markakaffe til brødsnivene og sjokoladebiten etterpå.

Etter en liten strekk aksler jeg sekken igjen. Nå går det nedover bakke, og plutselig ser jeg gjennom en åpning i skogen Jonsvannet ligge der. Dette velkjente og trauste vannet som har vært sentrum for mitt friluftsliv i en liten

mannsalder. Viktig som drikkevannskilde for byen, men jammen også viktig som sentrum i et stort og spennende friområde som ennå mange trondhjemmere ikke har særlig kjennskap til.

Så rusler jeg nedover lia mot Gulltjønna, roter meg litt inn i et hogstfelt, for så å gå tømmerveien fra tjønna ned til Litjvika ved Jonsvannet. Det lukter tømmer og skogsdrift i hele dette området. Selv om store hogstflater ikke er vakkert og naturligvis gjør ferdsel vanskeligere, opplever jeg det som en naturlig og riktig høsting av naturens ressurser. Dessuten legger jeg merke til at frøtrær og atskillige felt med løvskog er satt igjen, og at nyplanting er gjort systematisk og grundig. Her er det fagfolk som driver skogen.

Jonsvannet har vært sentrum for mitt friluftsliv. Et stort og spennende friområde som ennå mange trondhjemmere ikke har særlig kjennskap til.

Foto: Thorbjørn Bratt

Kart: Tore Angell-Petersen

Fra Litjvika går jeg på veien et stykke mot Bratsberg. Ved Espås tar jeg en gammel og nesten gjengrodd vei gjennom løvskog og kulturlandskap. Ved en blank bekk spiser jeg en siste brødsniv og drikker friskt og rent vann. Rusler så videre og møter det blå Jonsvannet igjen ved Løkstad. Nå kjenner jeg det godt i beina, derfor er det godt å gå på grusvei forbi Engelsåstrøa og Almannaune og frem til bussholdeplassen ved Engelsåsen på Jonsvannsveien. Her sitter jeg lenge i en blomstereng. Det er godt å sitte slik en sommerettermiddag å bare være til. Høre lyder fra insekter og småfugl, kjenne at kroppen er sliten men at den fungerer, være tilfreds med seg selv etter en syvtimers tur. Så kommer en velvillig bilist som tar meg med til byen.

Byens unike kvaliteter

Dette er en enkel historie. Selbusjøen er ikke majestetisk. Utsikten fra Gullsiberget er ikke

spektakulær, og et møte med Jonsvannet er en nok så hverdagslig sak. Men historiens moral og essens er viktig. At man en ganske alminnelig lørdag i juni kan oppleve stillheten, ikke møte et menneske på en syvtimers tur, kunne betrakte en nyfødt elgkalv, og drikke av en duggrisk bekk. At man kan bruke og nærmest gå inn i dette velkjente landskapet. Kjenne at kroppen fungerer og at sansene utfordres.

Og alt dette like i nærheten av storbyen Trondheim! Den urbane byen med cafeer og kulturtilbud, med tempo og trafikk. Det er ikke mer enn 23 minutter til stillheten, og så noen skarve bussholdeplasser før man er på plass i byen igjen. Det er dette som er blant de unike kvalitetene byen vår har. Kontrastene mellom det urbane på den ene siden og naturopplevelsene på den andre. Mangfoldet og valgmulighetene. Vi har mye å ta vare på!

Den gamle og gjengrodd skogsveien mellom Espås og Almannaune er en flott opplevelse. Foto: Thorbjørn Bratt